

Getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağı olarak doğan ve değerleme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler hakkında

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.0.02.29/2948-279-62-91991
Tarih	16.09.2008

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.02.29/2948-279-

KONU :

..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

(.....)

İLGİ: tarih ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızın incelenmesinden, Başkanlığınız mükelleflerinden A.Ş.'nin sigortacılık faaliyeti ile iştigal ettiği, anılan firmanın aktifinde yut dışında mukim bir yatırım firmasının çıkarmış olduğu yatırım fonlarının yer aldığı, yut dışındaki firma tarafından her ay sonu itibariyle yatırım fonunun o günkü piyasa fiyatını gösterir bir yazı gönderdiği belirtilerek, bahsi geçen yatırım fonunun Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında "getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağı olarak doğan ve değerleme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler" anlamında

değerlendirilerek değerlemesinin alış bedeli ile mi yapılacağı yoksa değerlendirme işleminde yurt dışından her ay sonu itibariyle gönderilen yazıya istinaden piyasa fiyatının mı kullanılacağı hususunda tereddüde düşüldüğü anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesinde; "Hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymet borsa rayici ile değerlendirilir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde olduğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeli ile değerlendirilir." hükmü yer almaktadır.

Madde hükmünde yer alan "borsa rayici" ifadesinden anlaşılması gereken, borsa rayici ile değerlendirilmesi gereken menkul kıymetlere ilişkin değerlerin Türk borsasında oluşacak değerlere göre belirlenmesidir. Daha açık bir ifade ile borsa rayici açısından borsanın Türkiye'de bulunması gerekmektedir.

Ancak değerlendirme açısından yatırım fonu katılma belgesinde fon portföyünde bulunan hisse senetlerini ihraç eden firmanın Türkiye'de kurulmuş olması ile yurt dışında kurulmuş olması herhangi bir farklılık ifade etmeyecektir.

Zira 4369 sayılı Kanun ile Vergi Usul Kanununun mezkur 279 uncu maddesinde yapılan değişiklikten önce, Türk ve yabancı kaynaklı menkul kıymetler alış bedeli ile değerlendirilmekte idi. Anılan değişiklik ile hisse senetleri ve yatırım fonları katılma belgeleri ile rayiç bedeli bilinmeyen yada getirisi önceden bilinemediği için değerlendirme günündeki nema tutarı hesaplanamayan menkul kıymetlerin yine alış bedeli ile değerlendirilmesi ölçüsüne devam edilmesi, ancak bu sayılanlar dışında kalan menkul kıymetlerin borsa rayici ile değerlendirilmesi amaçlanarak, maddede yer alan diğer değişiklikler (borsa rayici bulunmayan ve muvazaalı ile rayiç oluşturulduğu hallerde yapılacak değerlemeye ilişkin esaslar) ile ticari kazancın tespitinde dönemsellik ve tahakkuk ilkelerine de uyum sağlanmış olduğu 4369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin gerekçesinin incelenmesinden de anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, her ne kadar anılan 279 uncu maddenin bahsi geçen değişiklikten önceki metninde olmakla birlikte sonraki metninde açıkça ifade edilmese dahi, söz konu değişikliğin esas amacının hisse senetleri, yatırım fonları katılma belgeleri ile rayiç bedeli bilinmeyen yada getirisi önceden bilinemediği için değerlendirme günündeki nema tutarı hesaplanamayan menkul kıymetlerin dışında kalan menkul kıymetlerin borsa rayici ile değerlendirilmesi olduğu dikkate alındığında, yurt dışındaki bir şirket tarafından ihraç edilen veya yurt dışındaki bir borsadan temin edilen hisse senedinin de alış bedeli ile değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Başkan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026